

El llenguatge

Si s'escau

19/IX/1977

Així com gust, humor, sort, etc, són sinònims de bon gust, bon humor, bona sort, i antònims de mal gust, mal humor, mala sort, etc, escaure és sinònim de escaure bé i antònim de escaure malament. Una cosa escau, doncs, és una cosa que escau o que escau bé, és a dir, adequada, convenient o oportuna. Tenim, per tant, que escaure pot admetre la modificació adverbial «bé o malament...» i en canvi escaure's és a dir, el mateix verb usat pronominalment, no admet mai aquesta modificació. I si fem aquesta observació, és per tal de fer adonar de la diferència entre escaure i escaure's, que no sempre tothom té en compte a l'hora de fer servir aquests verbs. Escaure's significa «trobar-se algú eventualment en un lloc» o bé «esdevenir-se una cosa en tal o tal ocasió». Per consegüent, quan una cosa (una acció) escau és que és bo o convenient de fer-la i quan una cosa s'escau és que s'esdevé, que realment té lloc.

Amb el verb escaure's es construeixen expressions com si s'escau, quan s'escau, (si s'esqueia, quan s'esqueia, etc), amb les quals denotem el mateix significat que el francès expressa per mitjà de la seva locució adverbial «à l'occasion». Hem vist més d'un cop que hom adapta o tradueix literalment aquesta locució francesa a la nostra llengua, però no sembla pas que ni «a l'ocasió» ni «en l'ocasió» hi tinguin cap tradició ni s'hi puguin admetre. «A l'occasion» s'ha de traduir per si s'escau o quan s'escau, etc, o bé per si es presenta l'ocasió: En Pasqualet feia de rellotger ambulat, però si s'esqueia adobava ràdios, gramòfons i interruptors.

Un significat afí a si s'escau és el que expressem per mitjà de l'adverbi ocasionalment. El Diccionari Fabra defineix ocasionalment dient simplement «per ocasió», definició, potser, poc precisa. La Gran Enciclopèdia Catalana, que ha desdenyat els adverbis en__ment, sense tenir en compte els significats especials que sovint adquireixen, no ens aporta, per tant, cap clariïca sobre aquest mot. Diríem, amb tot, que ocasionalment pot usar-se amb el mateix valor que si s'escau o quan es presenta l'ocasió, encara que nom li atribueix generalment un valor més imprecís, purament temporal, equivalent a excepcionalment, de tant en tant, en rares ocasions.

Albert Jans